

הרבנות הראשית לישראל

THE CHIEF RABBINATE OF ISRAEL

מחלקת הבחינות הארצית

בס"ד, ניסן תשע"ו

מבחן בהלכות מקוואות

הוראות:

תשובות ללא מקורות – לא תתקבלנה!
מחברת עם כתב לא קריא, אפשר ולא תיבדק.
שאלה א: 28 נקודות. שאלות ב, ג, ד: 24 נקודות.

בהצלחה!

א: היווצרות המים (ענה על 4 מתוך 5. שאלה 2- חובה)

- 1: א:** מקווה שאין בו ארבעים סאה, ואדם סוחט מתוך כסותו ג' לוגין לתוך המקווה. האם יש כאן משום פסול שאובים בכלי? האם גם כאשר המים באו מתוך הכסות שלא בכוונה- יפסול?
- ב:** כיצד יתיישב פסול הווייתו בידי אדם, עם ההיתר המובא בסעיף מ' ברוצה לנקות את המקווה, שנוקב את הכלי בשוליו?
- 2: באר עפ"י העולה מסוגיית לגיון, האם דיני פסול הווייתו בידי אדם, שווים לדיני פסול שאובים? (בתוך הדברים באר- האם יש חילוק בהבאתם של ג' הלוגין, ע"י אדם או ע"י בהמה, ופסיקת השו"ע והרמ"א).**
- 3: מה הדין והטעם במקרים הבאים: א נפל למקווה חסר, ספוג בלוע בג' לוגין. א נפל קורטוב שאובים, במשך כל השנה, עד שהשלים שיעור ג"ל, ונתכוון לרבות (כתוב הגדרת "נתכוון"). א העביר ג"ל, או יותר, בידי ע"ג קרקע.**
- 4: האם ביטול כלי לעניין שלא יפסול את המקווה בשאובים, שווה בדינו, גם לעניין שיהיה כשר לטבול בתוכו? פרט.**
- 5: א:** כיצד תתבאר המשנה ש"העידו אנשי מידבא משמו של ר"י שאמר להם צאו והביאו שלג ועשו מקווה בתחילה" עפ"י דעת הר"ז"ה שסובר ששאיבה פוסלת בשלג?
- ב:** האם מותר לטבול בשלג שלא הופשר? (כתוב גם, מהי דעת רוב הפוסקים, לפי הב"י ולפי הש"ך)
- ג:** באופן ששפכו על השלג, ג"ל מים רותחים שאובים. האם מיקרי ג"ל שנפלו למקווה כשר או דמיקרי ג"ל שקדמו לארבעים סאה? כתוב- הדין והטעם.

ב: פסול זוחלים וטבילה בנהרות: (ענה על 3 מתוך 4. שאלה 3- חובה)

- 1: א:** שמואל אמר נהרא מכיפיה מברך, ומאיךך אמר שמואל אין המים מטהרין בזחלין אלא פרת ביומי תשרי. כיצד מבארים הראשונים את הסתירה בדברי שמואל? האם נפסק כדבריו? (כתוב גם הכרעת ההלכה בסוגית טבילה בנהרות - שו"ע ורמ"א).
- ב:** האם פסול טבילה במי גשמים זוחלים ופסול טבילה בנהרות הינם פסולים שווים?

רח' אהליאב 5 ירושלים, ת.ד, 36016, מיקוד 9446778, טל: 02-5313143, www.rabanut.gov.il

דיינות ותעודות הסמכה – פקס: 02-5000353 דוא"ל: orly@rabbinate.gov.il

בחינות רבנות ומשגיחי כשרות – פקס: 02-5313198 דוא"ל: exams@rabbinate.gov.il, exams1@rabbinate.gov.il

5th Aholiav St., Jerusalem P.O.B. 36016, 9446778 Fax: 02-5000353, 02-5313198

2. תניא בברייתא: "מעין שמימיו מועטים וריבה עליהם והרחיבו מטהר באשבורן ואינו מטהר בזוחלין אלא עד מקום שהיה יכול להלך בהם מתחילתו". באר מהו הפירוש- "ריבה עליהם". בתוך כך, באר שיטות הראשונים: האם, ומתי מותר לטבול: במקום שהיה מהלך בתחילה, ובמקום שנתרחב.

3. א: כתוב את דעת הט"ז באופן שרבו הנוטפין על הזוחלין. כתוב גם כיצד יבאר את משנת מעיין שמקלח על שפת הכלי ולתוכו, ואת משנת מעיין שהמשיכו לבריכת מים שהם נקווים ועומדים.

ב: באופן שיש בנהר מחצה זוחלין ומחצה נוטפין, מה הראיות לאסור ולהתיר? מהי הכרעת הש"ך בזה? והאם הוא מסכים עם דברי הט"ז לעיל? הוכח.

4. א: כתוב את הבעיה המתעוררת בזריעה לתוך האוצר, בזמן שהמים זוחלים ממנו לבור הטבילה? ואת פתרונותיה.

ב: האם בעיה זו מתעוררת גם במים הבאים למקווה מן הנהר, ע"י כלים הקבועים בגלגל ונקובים כשפוף"ה?

ג: הווייתו ע"י טהרה. (ענה על 4 מתוך 5. שאלות 1 ו-2 חובה.)

1: מה הדין בממשיך מי מעיין למקום אחר, רק ע"ג דבר שמקבל טומאה? פרט גם במקבל טומאה מדרבנן.

2: מה הדין בממשיך מי גשמים למקווה, ע"ג דבר שמקבל טומאה, מדאורייתא או מדרבנן? פרט גם את הפתרונות.

3: מה הדין בעוצר את זחילת המקווה ע"י דבר המקבל טומאה? פרט גם באופן שהוא רק מונע זחילה עתידית.

4: פסק הרמ"א בסעיף נ"ז: "כלי המונח בצד המקווה מנענע בידו המקווה, כדי שיעשה גל במים ויעבור ע"ג הכלי ועולה לו טבילה". האם מתיישבת הלכה זו עם כל שיטות הראשונים שהובאו בסעיף 1?

5: פרט את הפתרונות שמציע השו"ע, להכשרת מקווה שמימיו מתפשטים ואינו יכול להתכסות בו. האם יש בהם משום פסול הווייתו בטומאה?

ד: המשכה. (ענה על 3 מתוך 4)

1: כתוב לכל הפחות 4 תנאים בהכשרת מקווה ע"י המשכה.

2: מקווה מי גשמים או מעיין, שהתייבש בקיץ, ושפכו לבור שעל-ידו, מים שאובים, ומתוך כך התמלא הבור שהתייבש. האם ניתן לטבול בו?

3: בשני מקרים, לדעת הראב"ד, גם אם כל מי המקווה הגיעו ע"י המשכה- המקווה יהיה כשר. מהם?

4: מקווה בבעלות גוי, ומשכירו ליהודי. המקווה נעול, והמפתח בידי היהודי. -האפשרות היחידה שהגוי יוכל להכניס מים שאובים היא רק דרך הגג. פסק השו"ע: שאין להאמין לגוי עליו, אא"כ יש במקווה כ"א סאה. מה טעם הדבר, לפי השו"ע ולפי הרמ"א.